Karta misji: Równik i półkule

Dedi: Chłopcze, zanim popłyniemy przez równik, musisz poznać „niewidzialne linie” Ziemi. Nie zobaczysz ich z pokładu statku, ale są na każdej mapie i globusie. Dzięki nim marynarze, piloci i podróżnicy wiedzą, gdzie dokładnie są.

Cel misji – nauczysz się:

- wskazywać bieguny, równik, południk zerowy i półkule,
- rozpoznawać zwrotniki, koła podbiegunowe i strefy oświetlenia Ziemi,
- odczytywać współrzędne geograficzne.

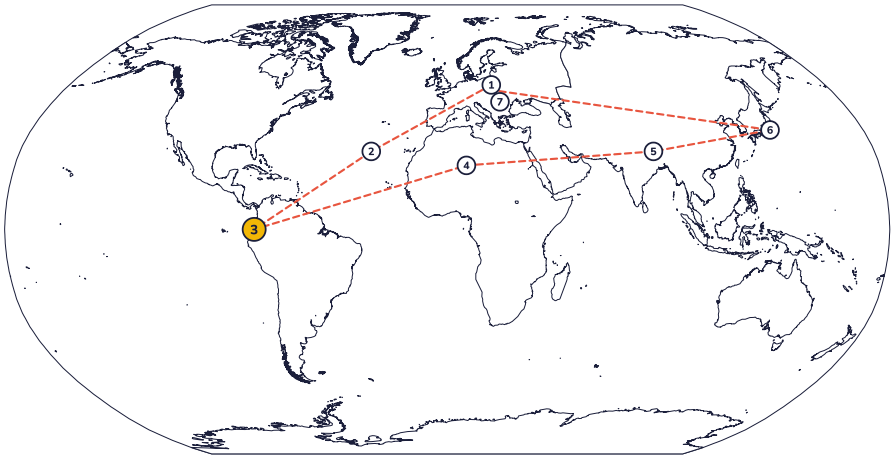

KOD QR
film wkrótce

FILM DO TEJ KARTY

Misja 3: Równik i półkule

Krótki film (2–4 min) z Filem, Garym i Dedim. Pojawi się wkrótce – kod QR i link dodamy na stronie **glowkowniadruk.pl/geografia-na-wyprawie**. Do tego czasu zacznij od zadań!

Łatwy	Średni	Trudny	Super trudny
kl. 3–4	kl. 4–5	kl. 5–6	kl. 7–8
☐ zrobione	☐ zrobione	☐ zrobione	☐ zrobione

Ukończona misja? Wklej pieczątkę „Misja 3” do **Paszportu podróżnika** albo zaznacz ją w paszporcie online.

MISJA 3 · RÓWNIK I PÓŁKULE

Bieguny, równik i półkule

Poziom 1 · Łatwy kl. 3–4 ●○○○

🎬 Film do tej karty: *wkrótce*

1 Podpisz globus. Wpisz nazwy przy numerach.

biegun północny | biegun południowy | równik | półkula północna | półkula południowa

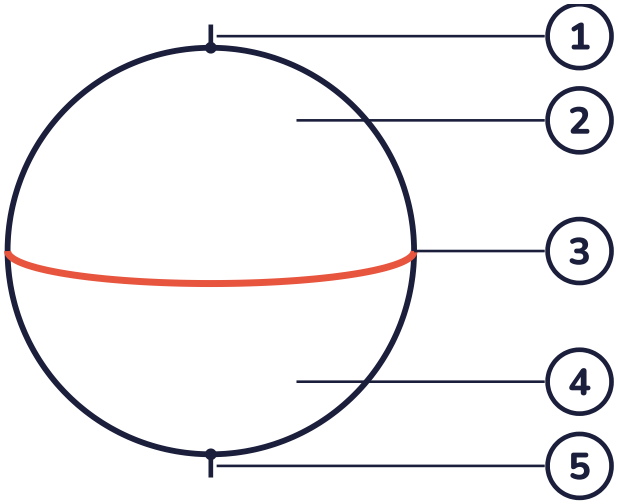

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

2 Pokoloruj na globusie powyżej: półkulę północną na niebiesko, półkulę południową na zielono. Równik obrysuj na czerwono.

3 Dokończ zdania. Skorzystaj z wyrazów: północnej, południowej, równik, dwie.

1. Równik dzieli Ziemię na _____ półkule.
2. Polska leży na półkuli _____.
3. Antarktyda leży na półkuli _____.
4. Najdłuższy równoleżnik to _____.

Fil podpowiada: Równik jest w połowie drogi między biegunami. Ma około 40 tysięcy kilometrów długości!

MISJA 3 · RÓWNIK I PÓŁKULE

Gdzie leżą punkty?

Poziom 2 · Średni kl. 4–5 ●●○○

🎬 Film do tej karty: *wkrótce*

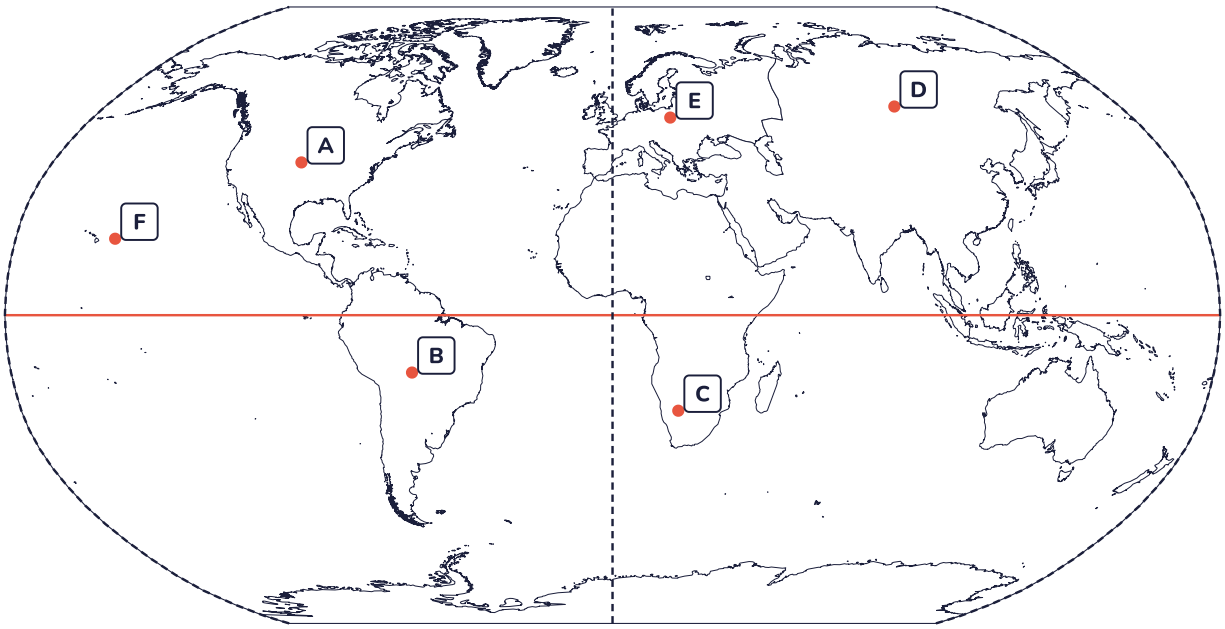

Czerwona linia – równik. Przerywane linie – południk zerowy (0°) i południk 180°.

1 **Na których półkulach leżą punkty A–F? Wpisz: N – północna lub S – południowa oraz E – wschodnia lub W – zachodnia.**

Punkt	A	B	C	D	E	F
N / S						
E / W						

2 **Odpowiedz.**

1. Punkt E to Polska. Na jakich półkulach leży Polska? _____ i _____
2. Który punkt leży na Oceanie Spokojnym? _____
3. Który punkt leży na tej samej półkuli wschodniej i południowej? _____

MISJA 3 · RÓWNIK I PÓŁKULE

Zwrotniki, koła podbiegunowe i strefy oświetlenia

Poziom 3 · Trudny kl. 5–6 ●●●○

Film do tej karty: *wkrótce*

1 Podpisz linie na globusie.

równik | zwrotnik Raka | zwrotnik Koziorożca | koło podbiegunowe północne | koło podbiegunowe południowe

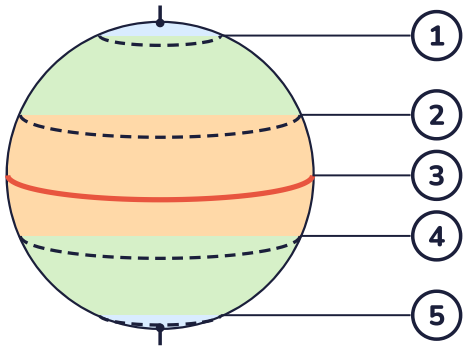

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

2 Strefy oświetlenia Ziemi. Uzupełnij tabelę.

Strefa oświetlenia	Leży między…	Ile stref?
międzyzwrotnikowa (pomarańczowa)		
umiarkowana (zielona)		
podbiegunowa (niebieska)		

3 Dokończ zdania.

1. Słońce w zenicie (dokładnie nad głową) bywa tylko w strefie _____.
2. Dzień i noc polarna zdarzają się w strefach _____.
3. Polska leży w strefie oświetlenia _____.

MISJA 3 · RÓWNIK I PÓŁKULE

Współrzędne geograficzne

Poziom 4 · Super trudny kl. 7–8 ●●●●

Film do tej karty: *wkrótce*

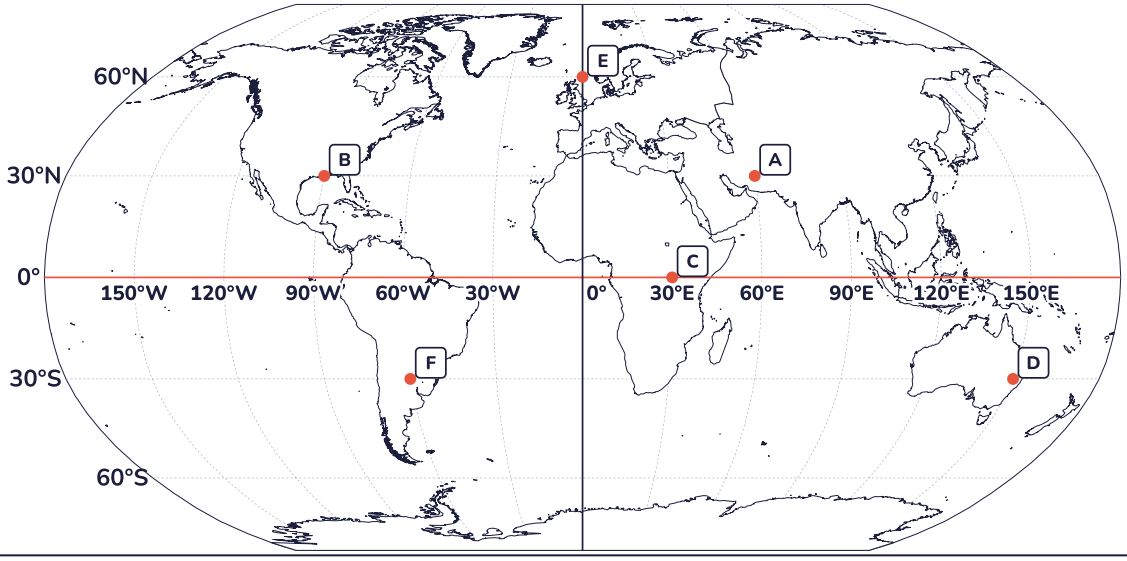

1 **Odczytaj współrzędne punktów A–F (siatka co 30°). Przykład: A – 30°N, 60°E.**

B: _____ C: _____ D: _____

E: _____ F: _____

2 **Skrajne punkty Polski (dane GUS). Oblicz rozciągłość południkową Polski i jej długość w km (1° ≈ 111 km).**

Skrajny punkt	Szerokość geograficzna
północny – Jastrzębia Góra (przylądek Rozewie)	54°50'N
południowy – szczyt Opołonek w Bieszczadach	49°00'N

Rozciągłość: _____ Długość: około _____ km

3 **Która linia 0° to równoleżnik, a która południk?**

_____

KLUCZ ODPOWIEDZI

Misja 3 – Równik i półkule

Poziom 1

1. 1 biegun północny, 2 półkula północna, 3 równik, 4 półkula południowa, 5 biegun południowy.
2. Kolorowanie: górna połowa – niebieska, dolna – zielona, linia środkowa – czerwona.
3. dwie; północnej; południowej; równik.

Poziom 2

1. A – N, W; B – S, W; C – S, E; D – N, E; E – N, E; F – N, W.
2. północnej i wschodniej; F; C.

Poziom 3

1. 1 koło podbiegunowe północne, 2 zwrotnik Raka, 3 równik, 4 zwrotnik Koziorożca, 5 koło podbiegunowe południowe.
2. Międzyzwrotnikowa – między zwrotnikiem Raka a zwrotnikiem Koziorożca, 1 strefa. Umiarkowane – między zwrotnikiem a kołem podbiegunowym, 2 strefy. Podbiegunowe – między kołem podbiegunowym a biegunem, 2 strefy.
3. międzyzwrotnikowej; podbiegunowych; umiarkowanej północnej.

Poziom 4

1. B – 30°N, 90°W; C – 0°, 30°E; D – 30°S, 150°E; E – 60°N, 0°; F – 30°S, 60°W.
2. 54°50' – 49°00' = 5°50' (ok. 5,83°). 5,83 × 111 km ≈ 647 km, czyli ok. 650 km (GUS podaje 649 km).
3. Równik (0°) to równoleżnik, a południk zerowy (0°) to południk. Równoleżniki biegną ze wschodu na zachód, a południki łączą bieguny.

Zwrotniki leżą na ok. 23°26', a koła podbiegunowe na ok. 66°34' szerokości geograficznej. Skrajne punkty Polski: GUS i Zintegrowana Platforma Edukacyjna.